

LCJ Handreiking –16

Koning Salomo

Leidingdeel

Inhoud

Uitleg leidingdeel	2
Didactische handreiking	3
Algemene inleiding Salomo (1 Koningen)	5
Schets 1 – Wie is wijs?.....	6
Schets 2 – Rijk zijn!	9
Schets 3 – Liefde maakt blind	12
Schets 4 – Vredevorst	15

Uitleg leidingdeel

Om je als leidinggevende te helpen bij het voorbereiden van de clubavonden, hebben we in dit leidingdeel alle hiervoor benodigde informatie op een rij gezet.

In dit leidingdeel tref je het volgende aan:

- Algemene didactische tips die je kunt gebruiken om eens een keer op een andere manier een vraag of opdracht te bespreken.
- Achtergrondinformatie bij het geheel van de Handreiking over het leven van Salomo.
- Informatie die direct betrekking heeft op de verschillende schetsen. Deze informatie bevat:
 - *Benodigdheden*
Alles wat je nodig hebt om deze avond goed te laten verlopen, staat hier op een rij.
 - *Lezen*
Suggesties voor passende Bijbelgedeelten. Er worden meer Bijbelgedeelten genoemd dan in de Handreiking behandeld worden, zodat je eventueel kunt kiezen.
 - *Zingen*
Passende psalmen en liederen worden genoemd. De liederen komen uit de Gele Bundel of Uit aller mond.
 - *Doelstelling*
Kort op een rij wat het doel van de avond is.
 - *Rol Salomo*
Steeds wordt in de spiegel gekeken: wat kunnen we hier van Salomo leren?
 - *Achtergrondinformatie*
Een exegese bij het Bijbelgedeelte dat in de Bijbelstudie behandeld wordt.
 - *Alternatieve (start)opdrachten*
Andere opdrachten, extra filmpjes of ideeën om een vraag te verwerken staan hier genoemd. Als leidinggevende kun je zo de avond zoveel mogelijk aan laten sluiten bij jouw doelgroep.
 - *Antwoorden*
Hier worden de antwoorden op de vragen uit de Handreiking gegeven.

We hopen dat deze extra informatie je helpt om makkelijk met deze Handreiking aan de slag te gaan. Bedenk dat het een *handreiking* wil zijn. Je kunt dus steeds kiezen wat je gebruikt en op welke manier. We hopen dat het gebruik van deze Handreiking tot zegen is voor de jongeren en leidinggevendenden!

Didactische handreiking

1. Denken > delen > uitwisselen

Het denken, delen en uitwisselen is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee dit proces van denken, delen en uitwisselen gestalte kan worden gegeven.

- **Eén-tweetje**
Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal het beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld.
Uitbreiding: de tweetallen bespreken antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.
- **Placemat**
De placemat is een variant van Eén-tweetje waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.
- **Expertgroep**
De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert (heeft kennis over) op het gebied van één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert op het gebied van een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.
Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één psalm. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle bestudeerde psalmen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één psalm en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

2. Meningën uitwisselen

Om het uitwisselen van meningën te stimuleren kunnen onder meer onderstaande werkvormen worden gebruikt.

- **Gekleurde kaarten**
Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren gebruikt worden. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op. Rood=niet mee eens; groen=me eens; oranje=twijfel. De meningën worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Aan de verschillende kaarten kan ook een andere betekenis worden gegeven, bijvoorbeeld Oude en Nieuwe Testament (2 kaarten) of profeet, priester, koning (3 kaarten).

- *Duimen*
In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop=mee eens; duim naar beneden=niet mee eens; duim horizontaal opgestoken=twijfel. Ook aan de verschillende standen van de duim kunnen andere betekenissen worden gegeven.
- *Binnen- en buitenkring*
Verdeel de jongerengroep in twee gelijke groepen. De ene groep vormt een binnenkring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring. Een jongere uit de binnenkring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

3. Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te inventariseren kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

- *Post-its*
Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen indien gewenst door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.
- *Muurtje bouwen*
Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.
- *Woordweb*
Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend worden weergegeven. Opmerkingen over eenzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Algemene inleiding Salomo (1 Koningen)

Koning Salomo is de meest wijze man die ooit geleefd heeft. Onder zijn koningschap kwam het koninkrijk Israël tot grote bloei. Het was een tijd van vrede en voorspoed. Ook heeft Salomo een flinke bijdrage geleverd aan het Oude Testament. Van zijn hand zijn de boeken Spreuken, Prediker en Hooglied. In Koningen en Kronieken vinden we de geschiedenissen van Salomo. Deze handreiking volgt de geschiedenis van Salomo uit het boek 1 Koningen. Het boek begint met het einde van Davids regering (1:1-2:11). 1 Koningen is geënt op de ideeën en voorschriften uit het boek Deuteronomium. De koningen worden dan ook afgewogen op de wetgeving van Mozes en blijken allemaal tekort te schieten. De auteur(s) van 1 Koningen is onbekend.

De rode draad van het boek Koningen is dat elke koning (en zijn volk) de keuze moet maken tussen het volgen van de afgoden of de Heere. De geschiedenis van Salomo beweegt zich tussen wijsheid en dwaasheid. De ondergang van Salomo zien we terug in de keuzes van zijn nageslacht. Sinds Salomo's regering - van ongeveer 970 v.C. tot 930 v.Chr. - was Israël ongehoorzaam aan God en sloeg het geen acht op Zijn woord. Salomo keerde zich af van God en aanbad 'in zijn ouderdom' zelfs de afgoden van de omringende heidenvolken. De grote en wijze Salomo viel uiteindelijk voor de verleidingen van macht, rijkdom en vrouwen. Zijn zonde liep aan het einde van 2 Koningen uit op de verwoesting van Jeruzalem, bijna 400 jaar later. De wáre wijsheid blijkt waarachtige bekering en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid in te houden. Van Salomo wordt dan ook gezegd dat hij uiteindelijk 'niet volhardde' (1 Kon. 11:6). Dit hoeft echter niet te betekenen dat Salomo geen kind van God is gebleken. De beloften door de Heere gedaan in 2 Samuël 7 zijn cruciaal in het verstaan van de Salomo-geschiedenis, waaronder: 'Mijn goedertierenheid zal van hem [Salomo] niet wijken' (2 Sam. 7:15).

God zal Zijn verbond met David houden, tot in eeuwigheid. Hij zal trouw houden ondanks alle zonde en ontrouw van en in Israël en Juda. Dit alleen omdat de Koning-Messias uit de afgehouden stonk van Isaï zal voortkomen. In Christus zijn dan ook alle beloften ja en amen!

Schets 1 – Wie is wijs?

Benodigheden

- Bijbels en werkboekjes voor iedereen
- Kleine blaadjes en pennen voor de startopdracht
- Papier, potloden, pennen, stiften voor vraag 6
- Op abcvanhetgeloof.nl/vreze-des-heeren is het filmpje te vinden uit vraag 4

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- 1 Koningen 3:1-15
- 1 Koningen 4:29-34
- Mattheüs 7:7-14
- Spreuken 8:22-36

Zingen

- Psalm 49:1
- Psalm 72:1
- Psalm 107:22
- Psalm 119:9
- Van U zijn alle dingen
- Neem mijn leven
- Heer', ik kom tot U

Doelstelling

Wijsheid komt van God en houdt in dat je Hem liefhebt en met je hele hart en levenswandel dient. Dit is heel anders dan hoe 'de wereld' wijsheid ziet!

Rol Salomo

Koning Salomo functioneert in deze eerste schets als een venster op Gods wijsheid en een spiegel voor onszelf: waar zou ik om vragen? En wanneer ben ik wijs of dwaas?

Achtergrondinformatie

1 Koningen 3:1-3.

Salomo was ongeveer 20 jaar toen hij koning werd. En Salomo had de HEERE lief. Bijzonder! Maar hoe weten we dat eigenlijk? Buiten de gevoelens en voornemens die hierbij horen kon zijn omgeving het merken: Salomo wandelde in de weg van zijn vader David. In 1 Koningen 2:3 wordt dit weer verder uitgelegd, namelijk dat hij in Gods wegen ging, net zoals zijn vader. Hij onderhield de geboden vanuit de wet van Mozes. Dit was heilzaam voor Salomo zelf, maar ook voor zijn volk. De Bijbel leert ons hier dus wat het betekent om God lief te hebben: in Zijn wegen gaan en Zijn woord in acht nemen (Joh. 14:15, 21 en 23). Zo zal de zegen van Gods verbond doorgaan tot op de volgende generaties. Het koninkrijk van Salomo zal zo een eeuwig gezegend koninkrijk zijn. Toch bleef Salomo niet trouw aan de Heere. Uiteindelijk zal hij zelfs in grove zonde vallen. Maar al vanaf het begin waren er dingen niet in

orde in Salomo's leven, dit zien we terug in vers 2 en 3. Salomo offerde ook aan afgoden. De Heere wat, de afgoden wat. Gevaarlijk!

1 Koningen 3:4-15.

God verschijnt aan Salomo na het grootschalige offerritueel in Gibeon. Salomo vraagt door zijn 1000 offers een zegen over zijn regering als koning maar toont ook zijn toewijding aan de Heere. Offers brengen hoort bij de dienst aan God. (Zie ook Rom. 12:1-2). De Heere bewijst vervolgens Zijn nabijheid door aan Salomo te verschijnen en hem te vragen wat hij van de Heere verlangt. Salomo is nederig en bewust van zijn eigen zwakheid. Hij weet dat hij Gods Geest nodig heeft in zijn hart en voor zijn bediening als koning. Het blijkt dat hoe wijzer iemand is, hoe meer hij beseft afhankelijk te zijn van God! Salomo bidt om een geestelijke gave, een hemelse schat. Hij verkiest dit boven de aardse schatten, die hij gemakkelijk had kunnen vragen. Juist omdat hij het 'hemelse' verkiest, ontvangt hij ook de aardse schatten. Vers 8 toont aan dat Salomo Genesis 22:17 als vervuld ziet, dat God trouw heeft gehouden aan Zijn belofte aan Abraham. Salomo bidt om twee dingen:

1. Het is opvallend dat Salomo letterlijk om een 'luisterend hart' bidt. Hij wil een hart dat Gods wet gehoorzaamt. Een les voor ons allemaal! Laten wij dagelijks bidden om een hart dat gelooft in Jezus Christus, in de wetenschap dat God zál verhoren. Alleen dan kunnen wij in Gods kracht wijs zijn. Hij zal ons laten zien hoe wij moeten wandelen en wat goed of fout is.
2. Ook vraagt Salomo om inzicht, intelligentie. Dit is gericht op anderen, op het volk, om recht te spreken. Salomo verlangt ernaar dat zijn koninkrijk voorspoedig zal zijn en dat het goede zal zegevieren. Hij kiest hier niet uit egoïstische motieven. Salomo's verlangens zijn gericht op het grootmaken van God en Zijn Koninkrijk.

Vers 12 laat ons zien hoe de Heere werkt: op directe wijze! Waar Salomo om vroeg is hem al gegeven. Voordat hij maar was uitgesproken (zie ook Jes. 65:24). En ja, Salomo's wijsheid was uitzonderlijk. Maar voor elke gelovige geldt: bidt, en het zal u gegeven worden!

Alternatieve (start)opdrachten

Als je wilt beginnen met een andere opdracht, als je meer avonden over één schets wilt doen, of als je de opdrachten uit het boekje minder passend vindt, kun je wellicht één van onderstaande opdrachten gebruiken. Zie hiervoor ook de ideeën in de didactische handreiking hierboven.

- Denk met elkaar allereerst na over de persoon van Salomo. Wat weten de jongeren al? Vul het samen in op een groot vel papier. Denk aan geschiedenissen uit het leven van Salomo, de boeken die hij heeft geschreven, enz. Je kunt dit blad elke verenigingsavond ophangen en aan het einde van elke avond eventueel aanvullen met nieuwe informatie.
- Begin de avond met het woordweb van vraag 9. Je kunt later op de avond ingaan op de antwoorden van de jongeren bij deze startopdracht en vragen of ze na het lezen van de schets nog andere antwoorden hebben.
- Je kunt de avond beginnen met een aantal spreuken van Salomo voor te lezen, te bespreken of ook praktisch te verwerken. Veel spreekwoorden zijn rechtstreeks afgeleid uit het Bijbelboek Spreuken. Lees een spreuk voor en vraag of de jongeren het spreekwoord herkennen.
- In de schets wordt verwezen naar het filmpje over 'vreze des Heeren' op abcvanhetgeloof. Je kunt ook met dit filmpje beginnen en vragen wat dit te maken heeft met de persoon van Salomo.

Antwoorden

1. Eigen antwoord
2. Eigen antwoord

3. De Heere hoort wel elk gebed, maar Hij verhoort niet elk gebed. Hij weet veel beter dan wij wat goed voor ons is. De Heere overziet ons hele leven, Hij heeft een plan met ons leven en Hij gaat de weg met ons die goed voor ons is.
Wel wil de Heere het gebed om een nieuw hart, het gebed om de Heilige Geest, altijd verhoren.
4. a. Wijsheid begint met de vreze des Heeren, het kennen en eerbiedig dienen van de Heere. Echte wijsheid is alleen te vinden in de dienst aan de Heere.
b. Vreze des Heeren betekent een diep ontzag voor de Heere God. Het is je 'bevend' verheugen over de genade van een heilig God.
5. Eigen antwoord
6. –
7. –
8. Salomo bleef altijd een mens, een zondig mens ook. De Heere Jezus was ook in Zijn mens-zijn volmaakt, zonder zonde. Daarom is Hij nog wijzer, groter en beter dan Salomo. Salomo is een type, een beeld van de Heere Jezus.
9. Eigen antwoord

Schets 2 – Rijk zijn!

Benodigheden

- Bijbels, pennen en werkboekjes voor iedereen
- Op www.geloofstoerusting.nl/videos/rijkdom-is-bijna-altijd-vloek-geen-zegen is het filmpje te vinden voor vraag 3
- Kleine muntjes (speelgoedgeld, centen of zelfgemaakt) om te verstoppen voor vraag 7. Verstop deze voorafgaand aan de club. Zorg ook voor een prijsje voor degene die de meeste munten verzameld heeft.

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- 1 Koningen 4:20-28
- Mattheüs 6:19-31
- 1 Koningen 10:14-29
- Mattheüs 7:24-29

Zingen

- Psalm 17:7 en 8
- Psalm 67:1 en 3
- Psalm 112:1 en 2
- Psalm 132:11
- Lofzang van Maria: 4, 5 en 6
- Dankt, dankt nu allen God
- Dank U voor deze nieuwe morgen
- Zoek eerst het Koninkrijk van God

Doelstelling

Pas door te beseffen dat ware rijkdom het kennen van God is, kun je met wijsheid met de zegen van aardse rijkdom omgaan. De rijkdom van de wereld vergaat, maar Gods trouw blijft tot in eeuwigheid! Het gaat in schets 2 dus om het verdiepen van de wijsheid uit schets 1, en dit toepassen in je eigen leven.

Rol Salomo

Ook in deze les is de geschiedenis van Salomo een venster op onze werkelijkheid: rijk zijn is dus blijkbaar niet verkeerd, het is een zegen van God. Toch zien we dat Salomo wordt gewaarschuwd en dat hij vatbaar is voor de hang naar rijkdom en eer. Dit functioneert weer als een spiegel voor ons.

Achtergrondinformatie

1 Koningen 4:20-28 in combinatie met 1 Koningen 10:14-29.

Gods beloften houden altijd stand. Dit wordt goed zichtbaar in Salomo's geschiedenis. De vervulde belofte van Genesis 22:17 wordt in 1 Koningen 4:20 opnieuw genoemd. Ook de belofte van wijsheid en rijkdom aan Salomo zelf in Koningen 3:13 blijkt in hoofdstuk 4 vervuld te zijn. Het vrede-rijk van Salomo

doet ons denken aan het ultieme Vrederijk wat komen gaat. God vervult dan al Zijn beloften volkomen en definitief! Zo hadden de wijsheid, rijkdom en eer van Salomo en zijn koninkrijk niet meer kunnen zijn. God vervult rijkelijk! Hij geeft geen karige, halve vervullingen maar overtreft wat Hij zelf heeft beloofd. De rijkdom van Salomo en Israël is 100% Gods werk. Het is Gods zegen aan hen! Daarbij is het meteen ook een getuigenis aan de omringende volken: de God van Israël is een rijke God en Hij is het waard om gediend te worden (1 Koningen 10:9). De heidenen prijzen God om wat Hij met Israël doet. Gods daden en zegeningen zijn dus geweldige gelegenheden om te getuigen, te evangeliseren. Toch is rijkdom meer dan alleen een zegen. Rijkdom is ook een beproeving. Hoe zou Salomo met zijn ongekende rijkdom omgaan? Als we kijken naar Deuteronomium 17:14-20 en dit naast 1 Koningen 10:26-29 leggen, zien we het bij Salomo helemaal misgaan:

- Salomo overtreedt Deuteronomium 17:16: hij heeft een extreem aantal paarden én ze komen ook nog eens uit Egypte.
- Salomo overtreedt Deuteronomium 17:17a: volgt in hoofdstuk 11.
- Salomo overtreedt Deuteronomium 17:17b: Salomo vermenigvuldigt zijn goud en zilver rijkelijk! En hij besteedt dit voornamelijk aan versterking van zijn leger en aan zijn eigen huis. Niet aan de Heere.
- Salomo overtreedt Deuteronomium 17:18-19: hij doet precies Gods geboden *niet*, wat blijkt uit 1 Koningen 10:26-29 en 1 Koningen 11:1-8.
- Salomo overtreedt Deuteronomium 17:20: Salomo verheft zich ver boven het volk, zijn koninklijke huishouden wordt ernstig bevoordeeld boven de rest van het land en met name Israël, dat zeer veel belasting moest betalen.

Salomo stelde zijn hart op geld en macht. Het vertrouwen in de Heere week. Zijn eigen spreuk: 'hoogmoed komt voor de val' (Spreuken 16:18) bleek uit te komen. De wereld die vergaat werd Salomo's schat, het onvergankelijke Koninkrijk glipte als het talrijke zand tussen zijn vingers weg. De voorspoed werd zijn grootste tegenspoed; het sterke goud verhardde ook zijn hart. Salomo's wijsheid was ver te zoeken, hij was volkomen dwaas geworden. De rijkdom als getuigenis is verdwenen, het werd een middel van Israëls ondergang. Hoe is ons hart? Bidden wij om Gods ontdekkende Geest, om acht te slaan op de waarschuwingstekens die wij van Hem ontvangen? Hoe gaan wij met de zegen en beproeving van rijkdom om? Laten we de les van de wijze en de dwaze bouwer ter harte nemen! (Mattheüs 7:24-27)

Alternatieve (start)opdrachten

Als je wilt beginnen met een andere opdracht, als je meer avonden over één schets wilt doen, of als je de opdrachten uit het boekje minder passend vindt, kun je wellicht één van onderstaande opdrachten gebruiken. Zie hiervoor ook de ideeën in de didactische handreiking hierboven.

- Je kunt de avond ook heel goed beginnen met het filmpje van John Piper over rijkdom. Laat de jongeren reageren op het filmpje en beantwoord later op de avond de vragen die in het boekje staan. Vergelijk de reacties; zijn de jongeren er anders over gaan denken na het lezen van het Bijbelgedeelte en de schets?
- Begin met het voorbeeld van de man en de waterleiding (zie de schets, onder vraag 5). Vraag of de jongeren dit herkennen en laat ze een voorbeeld uit hun eigen leven bedenken.
- De opdracht 'schat zoeken' is ook leuk om de avond mee te starten. De jongeren weten nog niet waar het deze avond over gaat, maar dat kun je hen door deze opdracht laten ontdekken.
- Laat de jongeren in groepjes een schatkaart maken. Geef elke groep een 'schat' die ze mogen verbergen. De schatkaart moet dan naar de schat leiden. Laat elke groep de schat van een andere groep opzoeken. Leg vervolgens de link naar het zoeken van de Bijbelse schat.

- Bespreek de stelling bij vraag 8 met de binnen- en buitenkring (zie didactische handreiking).
- Betrek het lijstje met dankpunten dat iedereen gemaakt heeft bij vraag 1 in het dankgebed.

Antwoorden

1. Eigen antwoord
2. Voor beide standpunten valt iets te zeggen. We mogen genieten van het goede dat de Heere ons geeft, maar we hebben ook om te zien naar die ander in nood. Dat is precies het spanningsveld waar deze vraag toe brengt. We mogen dankbaar genieten zonder die ander te vergeten.
3. a. –
b. Eigen antwoord
c. Ook Salomo had zijn rijkdom van de Heere gekregen. Die rijkdom op zich is het probleem niet. Het gaat erom hoe je er mee om gaat. En dan valt er wel iets aan te merken op het gedrag van Salomo.
4. Salomo overtreedt Gods geboden. Zie hiervoor de uitwerking hierboven bij de achtergrondinformatie.
5. Eigen antwoord
6. De oproep om een hemelse schat te verzamelen. Als je schat in de hemel is, dan zal ook je hart daar zijn. Als dat wat het belangrijkste voor je is, in de hemel is, dan zal ook je leven gericht zijn op de hemel.
7. a. -
b. Deze schat is de Heere Jezus. Zoek Hem, door in de Bijbel te lezen en tot Hem te bidden. Als je Hem gevonden hebt, ben je schatrijk!
8. Eigen antwoord

Schets 3 – Liefde maakt blind

Benodigheden

- Bijbels, pennen en werkboekjes voor iedereen
- Als je de voor de extra opdracht 'collages maken' kiest, zorg dan voor grote vellen papier, tijdschriften, kranten, folders, lijm en stiften

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- 1 Koningen 11:1-8
- Spreuken 6:23-29
- Hooglied 2:1-10

Zingen

- Psalm 31:17
- Psalm 116:1 en 3
- Psalm 133
- Alzo lief had God de wereld
- Liefde was het, onuitputt'lijk

Doelstelling

Het onderhouden van de liefde tot God is de sleutel tot een juiste invulling van liefde in dit leven.

Rol Salomo

Salomo is een waarschuwend voorbeeld voor ons allemaal. Hij hechtte zich in liefde aan al zijn vrouwen én hun goden. Salomo werd blind voor de Heere en ging afgoden dienen, ondanks de waarschuwingen van de Heere. Het leert ons dat geloof beoefend moet worden. Want ook al ben je meest wijze man ter wereld, je kunt alsnog vallen. Een dagelijks leven met de Heere is nodig!

Achtergrondinformatie

1 Koningen 11:1-8.

We hebben al meerdere malen tijdens het lezen van 1 Koningen 3-10 gemerkt dat het niet helemaal in orde is met Salomo's relatie met de Heere. In de hoofdstukken die verder niet worden behandeld in deze Handreiking, wordt dit nog extra duidelijk. In 9:1-9 verschijnt de Heere voor de tweede keer aan Salomo en benadrukt de noodzaak van gehoorzaamheid aan Zijn geboden. Wanneer Salomo en Israël dit niet doen, zal het koninkrijk scheuren en zullen de gevolgen verschrikkelijk zijn. Zoals we zagen in dit leidingdeel bij de vorige schets velt Deuteronomium het oordeel over Salomo: hij wandelt *niet* naar Gods geboden. In hoofdstuk 11 vindt dan het dieptepunt plaats: Salomo valt in grove, openbare zonde. Vervolgens scheurt zijn koninkrijk en heel het volk verlaat de Heere verlaat. De gevolgen hiervan werken nog honderden jaren door, totdat het definitieve oordeel over Jeruzalem wordt voltrokken: totale verwoesting.

Salomo's zonden in hoofdstuk 11 zijn zo erg omdat hij hiermee de wegvoering uit Egypte en inname van het beloofde land teruggedraait. Hij laat zich in met Egyptenaren en vrouwen uit de volkeren van het oude Kanaän. Het gevolg hiervan is dat hij hun goden ook gaat aanbidden. De leider van het geheiligde Israël is geworden als één van de Kanaänieten. Maar wat nog erger is: de HEERE is één van de goden geworden. Salomo's probleem is nooit geweest dat hij stopte met de dienst aan de HEERE. Zijn zonde was dat hij er nog goden naast diende. Salomo, ook genaamd Jedidjah (wat betekent 'bemide van de HEERE'), was zo'n goede koning. Hij was ongekend wijs, rijk en succesvol. Israëls koninkrijk was nooit zo groot en welvarend geweest. Alles wat Salomo deed 'veranderde in goud'. Hij was een man van gebed en hij ging heel Israël voor in dienst van de Heere. Hij was de laatste van wie je zo'n zondeval zou verwachten. Het gebeurt toch, en wel door het toelaten van zonden in het hart. Zonden stapelden zich op, totdat hij zelfs erger werd dan de heidenen. Salomo was een man van ongekende zegeningen, maar ook van ongekende zonden. Hij volhardde niet in het geloof.

Was Salomo geen kind van God? Je zou haast denken van niet, als we letten op de beschrijving in 1 Koningen. Toch mogen we krachtens Gods beloften in 2 Samuël 7 erop vertrouwen dat Gods trouw niet is bezwaken. Er zijn ook goede gronden om er vanuit te gaan dat Salomo tot inkeer is gekomen, en hierna Prediker heeft geschreven en wellicht ook (delen van) Spreuken. Maar uiteindelijk doet het er niet zoveel toe of Salomo wel of niet behouden is. Het gaat erom dat wij leren van deze geschiedenis en zelf rein staan tegenover God. Kennen wij Hem? En als wij Hem kennen, is ons hart dan oprecht voor de Heere of laten wij ook gemakkelijk zonden toe? Zijn wij een voorbeeld voor onze jongeren in een wereld waarin zo ontzettend veel verleiding is? Des schets geeft een bescheiden handreiking om in gesprek te gaan met jongeren over verkering en wat goede of verkeerde liefde is. Veel zegen én wijsheid toegewenst!

Alternatieve (start)opdrachten

Als je wilt beginnen met een andere opdracht, als je meer avonden over één schets wilt doen, of als je de opdrachten uit het boekje minder passend vindt, kun je wellicht één van onderstaande opdrachten gebruiken. Zie hiervoor ook de ideeën in de didactische handreiking hierboven.

- Als je met de jongeren dieper in wilt gaan op liefde en seksualiteit, is het filmpje 'seksualiteit' van [abcvanhetgeloof](http://abcvanhetgeloof.nl/wij-doen/seksualiteit) (abcvanhetgeloof.nl/wij-doen/seksualiteit) geschikt.
- Liefde is... Laat de jongeren om de beurt iets opnoemen wat ze vinden passen bij echte liefde.
- Laat de jongeren in groepjes een collage maken over 'liefde'. Zorg voor tijdschriften, kranten en folders. Laat de groepjes de collages aan elkaar presenteren.

Antwoorden

Opdracht De Bijbel open:

- 1000 in totaal, 700 vrouwen en 300 bijvrouwen.
- Uit Moab, Ammon, Edom en vrouwen van de Sidoniërs en de Hethieten.
- Omdat ze het volk tot afgoderij zouden brengen.
- Zijn hart was niet meer helemaal aan de Heere toegewijd. Er was ook een deel gewijd aan de afgoden.
- Hij zorgde voor plaatsen waar zijn vrouwen aan de afgoden konden offeren. En Salomo ging zelf ook achter de afgoden aan. Hij deed wat slecht was in de ogen van de Heere.
- De Heere werd vertoornd.
- Het koninkrijk wordt van hem afgenomen. Na Salomo zal het rijk verdeeld worden en nog maar een klein deel (één stam staat hier, maar ook de kleine stam van Benjamin hoorde uiteindelijk bij Juda) zal voor zijn nakomelingen zijn.

1.
 - a. Het begon met het trouwen met al die (buitenlandse) vrouwen.
 - b. Dicht bij de Heere en Zijn geboden blijven.
 - c. Terug gaan naar de Heere. Belijd Hem je zonden en vraag om vergeving.
2.
 - a. Alles waar je meer op vertrouwt dan op de Heere, kan je bij God vandaan halen. Dat kunnen mensen zijn, maar ook spullen of bezigheden. Het hoeft niet eens verkeerd te zijn, maar als je het op de eerste plaats stelt in je leven, dan kan het een afgod worden.
 - b. Dingen die je helpen om de Heere te dienen: Bijbellezen, bidden, met anderen zingen of praten over de Heere, bezig zijn in de kerk, enz.
3.
 - a. Denk aan koning David die Bathseba zag toen zij zich aan het wassen was.
 - b. Door het sterven van Jezus is er vergeving te krijgen. Zijn bloed kan je reinigen van alle zonden.
 - c. Als je tot de Heere gaat, Hem eerlijk je zonden belijdt en gelooft in de Heere Jezus, wil Hij je zonden vergeven. Dit zeker weten hoort bij geloven: dat is vertrouwen en weten. Uiteindelijk wil de Heere je die zekerheid en overtuiging ook geven. Daar mag je Hem om vragen.
4. Eigen antwoord.
5.
 - a. Eigen antwoord.
 - b. God IS liefde. Zijn liefde is volmaakt. Dat kan van de liefde van mensen nooit gezegd worden.
6. Dat haar keuze om niet met Lars uit te gaan, iets laat zien van haar liefde voor de Heere. En dat Gods liefde voor haar nog veel groter en rijker is.
7. –

Schets 4 – Vrededorst

Benodigheden

- Bijbels, pennen en werkboekjes voor iedereen.
- De filmpjes die worden genoemd bij de alternatieve opdrachten, zijn hier te vinden:
abcvanhetgeloof.nl/wederkomst
abcvanhetgeloof.nl/wij-belijden/hel-jongeren
abcvanhetgeloof.nl/wij-belijden/hemel-jongeren
- Als je voor de alternatieve opdracht bij Prediker 12 kiest, zorg dan voor papieren en teken/schildermateriaal.
- Zorg voor mooi papier, pennen en (kleur)potloden als je wilt handletteren.

Lezen

Deze gedeeltes kunnen gebruikt worden bij de voorbereiding, maar kunnen ook op de avond zelf gelezen worden.

- Prediker 12
- Psalm 132
- Mattheüs 1:18-25
- Mattheüs 12:42

Zingen

- Psalm 132:11 en 12
- Psalm 72:2 en 4
- Psalm 85:3 en 4
- Lofzang van Zacharias: 1 en 5
- Geef vrede Heer'
- Geprezen zij de Heer', Die eeuwig leeft
- Hij kwam bij ons, heel gewoon

Doelstelling

Je ontdekt dat hier op deze wereld de echte vrede niet te vinden is. Dat kan geen mens je geven. Echte vrede vind je in het leven met de Heere.

Rol Salomo

Echte vrede is alleen te vinden in een leven voor Gods aangezicht. Dat heeft Salomo, de vredekonink, ook zelf moeten leren. Ook hij had de échte Vredekonink, Jezus Christus, nodig.

Achtergrondinformatie

Prediker 11:9-10

We denken dat Salomo aan het eind van zijn leven Prediker geschreven heeft. Hij blikt terug op zijn leven en schrijft aan het eind van dit Bijbelboek als het ware zijn conclusie: het gaat erom God te vrezen, Zijn geboden te houden en tot Zijn eer te leven.

Je mag genieten van het leven, maar dat kan alleen binnen de grenzen die God Zelf stelt. Hij is het immers Die alles zal oordelen. Deze waarschuwing geldt wel in het bijzonder voor de jongeren, zegt de oude Salomo hier.

Prediker 12:1

Het is zo belangrijk om in je jonge jaren al de Heere te dienen. Nú heb je de gelegenheid om de Heere te zoeken. Niemand weet wat er nog komt, maar je weet wel dat er nú tijd is om God te zoeken en Hem te dienen. Hij is je Schepper, Hij heeft recht op je leven.

Prediker 12:2-7

In deze verzen worden beelden gebruikt om het proces van ouder worden te beschrijven. Als je goed en rustig leest, zie je het voor je. De zon wordt verduisterd: het wordt donker in het leven. De bewakers van het huis beven: de armen en benen trillen. De sterke mannen krommen zich: het hele lichaam wordt kleiner en krom. De maalsters houden op: een beeld voor de tanden, ze vallen uit en stoppen met hun werk. Vensters zijn het beeld van de ogen, ze worden duister, het zicht wordt minder. De deuren naar de straat sluiten: er is minder en minder contact met de omgeving. Het geluid wordt zachter, het gehoor gaat achteruit. Er is angst voor hoogte en verschrikkingen. De amandelboom is beeld van de grijze haren. Er komt zelfs het moment dat de rouwklagers komen, want elk mens zal eens sterven. De kruik gaat stuk, het wordt verbrijzeld: beelden van het sterven. Stof gaat terug naar de aarde, de geest gaat terug naar de Heere God. Zo wordt het aftakelingsproces van een mens beschreven. Daarom: zoek NU de Heere.

Prediker 12:8-14

In vers 8 vind je de slotconclusie van Prediker. Steeds weer kwam dit refrein terug in het boek. Alles is ijdelheid, vluchtigheid. Deze wereld kan zo mooi lijken, maar uiteindelijk is het niet meer dan een zeepbel.

Dan volgt het nawoord van het boek. Prediker heeft veel onderzoek gedaan, hij was een wijs man, zijn werk is de waarheid. In alles is te merken dat hij zorgvuldig te werk gegaan is.

De woorden die je in het boek Prediker vindt zijn als prikkels, punten aan het eind van een stok waarmee de ossen tijdens het ploegen aangestuurd werden. Zo helpen deze woorden om de juiste weg te weg, om je te leiden. Deze wijsheid komt niet van mensen, maar van de Heere, de Herder.

Je kunt blijven zoeken en onderzoeken, maar je komt er nooit klaar mee. Er komt nooit een einde aan de boeken die geschreven worden. Uiteindelijk vermoeit het alleen maar. Er is iets dat daar bovenuit gaat: het dienen en liefhebben van de Heere. Dat heeft Salomo ontdekt in zijn leven, daar gaat het om! God liefhebben en Zijn geboden houden. Het is heilzaam voor alle mensen. Want eenmaal komt het oordeel, voor iedereen. Daarom is een leven voor Gods aangezicht, wandelend op het pad van Zijn geboden, het enige leven dat een goed leven is. Zonder de Heere is alles ijdel, vluchtig, leeg.

Deze laatste verzen van Prediker kun je niet lezen zonder aan de Heere Jezus te denken. Een leven zonder Hem is ijdel, vluchtig, leeg. Zonder Hem kunnen wij niet leven zoals de Heere dat van ons vraagt. Ook het Bijbelboek Prediker laat ons zien dat we de Heere Jezus nodig hebben. En dit 12^e hoofdstuk laat zien dat het juist belangrijk is om Hem te zoeken in onze jonge jaren. Want wie zegt dat wij oud worden en dan nog de mogelijkheid hebben om de Heere te zoeken? Dat legt klem op dit Bijbelgedeelte, op deze schets.

Alternatieve (start)opdrachten

Als je wilt beginnen met een andere opdracht, als je meer avonden over één schets wilt doen, of als je de opdrachten uit het boekje minder passend vindt, kun je wellicht één van onderstaande opdrachten gebruiken. Zie hiervoor ook de ideeën in de didactische handreiking hierboven.

- Deze schets leent zich er goed voor om met de jongeren na te denken over de toekomst en over het sterven. Je kunt dit nog uitbreiden door een filmpje over 'hemel', 'hel' of 'wederkomst' te bekijken op abcvanhetgeloof.nl. Denk goed na of er jongeren zijn die recent met een sterfgeval te maken hebben gehad en ga hier wijs mee om.
Dat geldt ook voor vraag 1 – er kunnen heel moeilijke dingen in het leven van jongeren zijn gebeurd. Geef zo nodig ruimte om hier met een leidinggevende over door te praten.
- Bij de Bijbelstudie over Prediker 12 kun je ook heel goed een tekening / schilderij maken. Laat creatieve jongeren het Bijbelgedeelte eens op een andere manier verwerken! Geef ze een vel papier, stiften, verf, enz. en laat ze de boodschap van Pred.12 verbeelden.
- Kies voor een andere verwerking van de stellingen. Zie de didactische handreiking hierboven.
- Als je dieper op de doop wilt ingaan (zie vraag 4), kun je op abcvanhetgeloof.nl/wij-geloven/doop-jongeren#verwerking goede tips vinden.
- Een mooie creatieve opdracht bij vraag 4 is om een tekst die over Gods belofte gaat (dit kan je persoonlijke dooptekst zijn, maar mag ook een andere belofte uit de Bijbel zijn), te handletteren.

Antwoorden

Startopdracht

- mooie herinneringen: de verschijning van de Heere | wijsheid die hij ontving | zijn gave om recht te spreken (voorbeeld moeders met dode baby) | het bezoek van de koningin van Scheba | de bouw van de tempel
- moeilijke herinneringen: hoe hij de Heere verlaten heeft door de goden van zijn vrouwen te dienen | al die huwelijken met heidense vrouwen | de straf van de Heere

De Bijbel open – zie hierboven bij 'achtergrondinformatie'

- a. persoonlijk antwoord
 - b. persoonlijk antwoord
- a. Juda en Benjamin
 - b. Ook in Zijn straffen doet de Heere wat Hij beloofd heeft.
 - c. Daarvoor geldt eigenlijk hetzelfde: de Heere doet wat Hij zegt – ook als het gaat om straf.
- a. Er zal altijd een Davidszoon regeren, als ze zich houden aan Gods wetten.
 - b. Niet in het land Israël vandaag.
 - c. Hiermee wordt de Heere Jezus bedoeld. Hij is de grote Zoon van David die voor eeuwig regeert.
- a. Denk aan de belofte van de doop. Daarin heeft Hij beloofd als een Vader voor je te willen zorgen, als de Zoon je zonden te verzoeken, en als de Heilige Geest in je te wonen en je te heiligen.
 - b. De Heere doet wat Hij belooft. Hoe merk je dat in jouw leven?
 - c. Eigen antwoord.
- a. Jezus, dat betekent Zaligmaker.
 - b. Vrede is dat het helemaal goed is tussen God en jou.
6. Salomo is een type, een beeld van Jezus. Dat betekent dat alle goede eigenschappen van Salomo volmaakt terug te vinden zijn in Jezus. Salomo is wijs, rijk en zorgde voor vrede – Jezus Christus is volmaakt wijs, rijk en de echte Vredevorst. Bij Salomo zie je ook in zijn goede eigenschappen nog zonde, bij Jezus is alleen volmaaktheid.
7. Eigen antwoord.